

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ЗА ПЕРИОД 2021-2023

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1					
ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНСКАТА РАМКА ВО БЗР					
Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
Донесување на нов Закон за безбедност и здравје при работа	2021-2022	МТСП, ДИТ, сите останати клучни партнери	-Изработен предлог-Закон за БЗР -Усвоен Закон за БЗР	Поддршка од ФЕС 2021: 250,000 2022: 18,000	
Ревизија на постоечки или донесување нови подзаконски акти (правилници) во доменот на БЗР (во согласност со ЕУ директивите, како и новиот Закон за БЗР)	2021-2023	МТСП, ДИТ, МЗ, сите останати клучни партнери	-Изработени подзаконски акти- Правилници во доменот на БЗР -Усвоени подзаконски акти- Правилници во доменот на БЗР	Нема фискални импликации	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНСКАТА РАМКА ВО БЗР

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
					
Подготовка и донесување на нов Правилник за БЗР при рачно пренесување на товар, за целосно усогласување со релевантната ЕУ директива и подобрување на барањата и стандардите во овој дел.	2021	МТСП, ДИТ, Совет за БЗР, професионални здруженија, останати клучни партнери	Изработен предлог-текст на Правилник - Усвоен Правилник	Нема фискални импликации	
Анализа и согледување на потребата од измени и дополнувања (или евентуално, подготовка на нов) Правилник за привремени и мобилни градилишта	2022-2023	МТСП, ДИТ, Совет за БЗР, професионални здруженија, социјални партнери, останати клучни партнери	Инициран процес на анализа и консултации за ревидирање на подзаконскиот акт за БЗР на привремени и мобилни градилишта	МТСП 2022: 12,000	
Ревизија на постоечка или донесување нова специфична регулатива од други области, а од интерес за БЗР	2021-2023	МТСП, ДИТ, релевантни институции согласно интересот,	- Формирање на работни групи за работа на регулатива за која надлежност	МТСП 2022: 31,000 2023: 31,000	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНСКАТА РАМКА ВО БЗР

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
		надлежностите и регулативата	имаат повеќе институции/органи - Изработена нова специфична регулатива од интерес за БЗР -Усвоена нова специфична регулатива од интерес за БЗР		
<p>Изготвување на проценка на усогласеноста (gap анализа) на законската рамка (закони и подзаконски акти) во областа на БЗР со Конвенциите на МОТ за БЗР во градежништво (C167), БЗР во рудници (C176) и БЗР во земјоделство (C184), како и Конвенцијата бр.190 против вознемирување и насилство при работа. - Согледување на можностите и препораки за ратификација на наведените конвенции на МОТ</p>	2021 – 2022	ЕСС, МТСП, социјални партнери, МОТ	- Изработена анализа и добиени препораки	Поддршка од МОТ 2021: 300,000 2022: 320,000	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНСКАТА РАМКА ВО БЗР

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p>Ревидирање на правната рамка на опасни занимања, т.е. занимања/ работни места со високо ниво на ризици, за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење (бенефициран стаж)</p>	<p>2021 – 2023</p>	<p>МТСП, ФПИОМ, ИМТ, Релевантни институции и организации</p>	<p>- Подготвена компаративна анализа -Изготвен подзаконски акт со листа на опасни занимања / работни места)</p>	<p>- Финансиска поддршка од Светска банка (проект)</p> <p>2021: 3,000,000 2022: 20,000,000 2023: 7,000,000</p>	
<p>Усогласување на легислативата во делот на методологијата на регистрирањето и евиденцијата на повредите при работа и професионалните болести со ЕУ методологијата и легислативата (<i>European statistics on accidents at work – ESAW</i> и <i>European occupational diseases statistics - EODS</i>)</p>	<p>2022-2023</p>	<p>МТСП, МЗ, ДИТ, релевантни институции согласно интересот и надлежностите</p>	<p>-Усогласена легислативата во методологијата на регистрирањето и евиденцијата на повредите при работа и професионалните болести</p>	<p>Нема фискални импликации</p>	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНСКАТА РАМКА ВО БЗР

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
Донесување на Акциски план за БЗР за период 2024-2025	2023	МТСП, сите останати клучни партнери	- Изработен Акциски план за БЗР 2024-2025 - Усвоен Акциски план за БЗР 2024-2025	МТСП: 2023: 31,000 ФЕС 2023: 18,000	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p>Јакнење на улогата, дејноста и капацитетите на Државниот инспекторат за труд (ДИТ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кадровско и техничко зајакнување на ДИТ - Анализа и ревидирање на начинот и методологијата на работа на трудовите инспектори во делот на БЗР - Дизајн и усвојување на нови, современи методи на работа, унапреден пристап во функционирањето, процедури, стандарди и практики, упатства и насоки за работа (каде што е потребно), во согласност со ЕУ и меѓународните практики и стандарди - Ревидирање на моделот на известување за перформансите и реализираните активности на инспекторите - Унапредување на информациониот систем и техничките ресурси во ДИТ - Подобрување и унапредување на web-страната на ДИТ, воведување на нови содржини, овозможување на поголема интерактивност итн. - Креирање на тренинг центар во ДИТ и развој на програми за обука - Реализирање на обуки за инспекторите - Креирање на платформа за on-line обуки на инспекторите од ДИТ, вклучително и со модули за БЗР (поддршка МОТ, 2022) 	2021-2023	ДИТ, МТСП	<ul style="list-style-type: none"> - Кадровско зајакнување на капацитетите на ДИТ, (број на нови вработувања на инспектори и друг персонал во Инспекторатот) - техничко зајакнување на капацитетите на ДИТ (набавка на ИТ и друга опрема за потребите на Инспекторатот и инспекторите) - развиени модули за обука - број на реализирани обуки и обучени инспектори (и други вработени) 	<p>Поддршка од МОТ и ЕУ фондови (регионален ESAP проект)</p> <p>2022: 6,200,000</p> <p>- Буџет на ДИТ, - како и ИРА III (планиран ЕУ ИПА проект за „Унапредување на БЗР“) - планиран буџет од околу 2-2.5М €</p>	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<ul style="list-style-type: none"> - Обуки на сите инспектори за трудова легислатива (поддршка МОТ, 2022) - Развој на систем за управување со случаи – case management system (поддршка МОТ, 2022) 					
<p>Зајакнување на капацитетите на Министерството за труд и социјална политика во делот на БЗР</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формирање на сектор/одделение за безбедност и здравје при работа; вработување (назначување) на две дополнителни лица; обуки на вработените и сл. 	2022-2023	МТСП	<ul style="list-style-type: none"> - Формиран сектор/одделение и вработени лица - реализирани обуки/семинари за вработените во МТСП 	<p>МТСП</p> <p>2022: 960,000 2023: 960,000</p>	
<p>Зајакнување на капацитетите на Советот за БЗР</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализа на функционирањето на Советот за БЗР во Република Северна Македонија и компаративни искуства од други земји (од регионот и пошироко), со препораки за унапредување; - Обуки/работилници/семинари за членови на Советот - Реализирање на активности за зголемување на видливоста и влијанието на Советот (промотивни активности, организирање и учество во кампањи и активности за подигнување на свеста, одржување на 	2021-2023	Совет за БЗР, МТСП, МЗ, МЗЗПР, останати релевантни и заинтересирани институции и организации	<ul style="list-style-type: none"> - Регионално поврзување на Советот за БЗР - Реализирани работилници - Институционално зајакнување на Советот како советодавно тело на Владата на РСМ, преку проактивно делување (предложени препораки, измени и дополнувања, како и носење на нови законски и подзаконски акти) 	<p>МТСП</p> <p>2021: 10,000 2022: 31,000 2023: 31,000</p> <p>- поддршка од ЕУ фондови преку проект имплементиран од МЗЗПР</p>	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
редовни седници на кои се дискутираат актуелни теми од областа на БЗР, носење заклучоци/препораки и сл.)					
<p>Јакнење и унапредување на капацитетите на стручните лица за безбедност при работа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обуки/работилници/семинари за унапредување на знаењата на стручните лица за безбедност при работа - Реализирање на процесот на полагање на стручен испит и овластување на стручни лица - Унапредување, модернизирање и развој на програмите, моделите и формите на континуирана професионална едукација на стручните лица за БР - Размена и пренесување на искуства и знаења на меѓународен план (во регионот и пошироко) 	2021-2023	МТСП, МОН, овластени провајдери на обуки, стручни здруженија за БР и медицина на трудот, универзитети и факултети со студиски и наставни програми од БЗР	<p>- Континуирана едукација и развој на дополнителни знаења и вештини на стручните лица за БР преку реализирани обуки на различни теми од областа на БЗР</p> <p>-Зголемен број на стручни лица за БР</p>	<p>ДИТ</p> <p>2021: 217,000 2022: 217,000 2023: 217,000</p> <p>- дополнително - средства во рамки на буџетите на организаторите, надлежни институции</p>	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p>Здравствена заштита на работниците</p> <p>- унапредување на контролата на квалитетот на услугите кои ги обезбедуваат овластените установи за медицина на трудот преку развој и примена на критериуми за евалуација, следење и контрола на квалитетот на услугите од областа на медицината на трудот, кои се спроведуваат во овластените установи - Служби за медицина на труд (СМТ).</p>	2021-2023	ИМТ, МЗ, МЗМТ, СМТ	- Развиена методологија и критериуми за евалуација, следење и контрола на квалитетот на услугите од областа на медицината на трудот	<p>ЕУ фондови (активности во рамки на трилатерален проект Словачка, Србија, Северна Македонија)</p> <p>2021: 200,000 2022: 200,000 2023: 200,000</p>	
<p>Образование и континуирана едукација и усовршување</p> <p>- Промовирање и акредитација на специјалистички програми за БР</p> <p>- Развој на тренинг модул на тема „Менаџмент на стресот поврзан со работата“</p> <p>- Креирање на критериуми за евалуација на обуките за континуирано усовршување на стручните лица за БР</p>	<p>2022-2023</p> <p>2021-2023</p> <p>2021-2022</p>	<p>УКИМ, УГД, УКЛО, Совет за БЗР</p> <p>ИМТ, МЗМТ</p> <p>МТСП, МОН</p>	<p>Акредитирани заеднички програми за специјалистички студии за БЗР</p> <p>- Развиен тренинг модул</p> <p>- Донесување на критериуми за евалуација на обуките за континуирано усовршување на стручните лица за БР</p>	<p>УКИМ, УГД, УКЛО</p> <p>ИМТ</p> <p>Нема фискални импликации</p>	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
- Промовирање на превентивна БЗР култура и принципи на БЗР кај најмладите (ученици во основни училишта) преку развој на промотивни и едукативни материјали и наставни програми за внесување на теми од БЗР во основното образование	2022-2023	МТСП, МОН,	- Подготовка на промотивен материјал и наставни програми (предлог за вклучување на БЗР теми во основно образование)	Планирани активности во рамки на ЕУ ИПА проект за „Унапредување на БЗР“	
Промоција на култура на превенција - Развој на превентивна програма за безбедно ракување со опасни хемиски супстанции и карциногени - Изработка на промотивни видеа за безбедноста и здравјето при работа во градежништво, рудници и земјоделство, како и против вознемирување и насилство на работно место	2021-2023 2021-2022	МЗ, МТСП, ИМТ, стручни здруженија, синдикати, работодавачи ЕСС, МТСП, социјални партнери, МОТ	- Изработена превентивна програма за безбедно ракување со опасни хемиски супстанции и карциногени - Изработени видеа и поставени на web-портали, социјални медиуми и сл.	Нема финансиски импликации Поддршка од МОТ 2022: 1,147,000	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
- Усвојување на знаења и вештини од областа на БЗР низ образовен процес на сите нивоа од основно, средно и високо образование	2021-2023	МОН, МТСП, образовни институции, провајдери на обуки, проф. здруженија	- Програми за едукација и обука за БЗР во основните и средни училишта со воведување на основните принципи за БЗР во наставните програми и содржината на наставните предмети	Планирана поддршка во рамки на ЕУ ИПА проект за „Унапредување на БЗР“ - сопствени средства на организаторите	
- Организација на семинари / работилници за едукација на работници и работодавачи, синдикални претставници и претставници на работниците за БЗР	2021-2023	ОРМ, синдикати, стопански комори, стручни здруженија, факултети	- Реализирани семинари, работилници, обуки и опфат на учесници / слушатели	Во рамки на буџетите на организаторите	
- Реализирање на активности за унапредување на бипартитниот дијалог за безбедност и здравје при работа во компаниите, преку колективни договори	2021-2023	ОРМ, работодавачи, синдикати, МТСП	Организирани работилници/семинари; - склучени/ревидирани колективни договори со вклучување на прашања од областа на БЗР	Во рамки на буџетите и финансиските можности на организаторите	
- Реализирање на обуки преку Едукативната платформа на ОРМ , кои ќе вклучуваат и модули од областа на БЗР	2021-2023	ОРМ	Спроведени обуки со модули за БЗР и број на слушатели	ОРМ; дел од обуките се овозможуваат бесплатно и немаат фин. импликации	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p>- Реализирање на тематски обуки, семинари, објава на информации на социјалните медиуми, изготвување на промотивни материјали поврзани со превенција на професионални болести, болести во врска со работата и повреди на работа</p>	2021-2023	ОРМ, останати партнери од областа	Спроведени обуки, објави, изработени промотивни материјали	ОРМ; Дел од обуките се овозможуваат бесплатно и немаат фин. импликации	
<p>- Реализирање на активности за промовирање, запознавање и подигнување на свеста за имплементација на стандардот ISO 45001:2018, пред сè во малите правни субјекти/компаниии</p>	2021-2023	МТСП, социјални партнери образовни институции, професионални здруженија, стручни лица за БЗР	Спроведени обуки, семинари и сл.	во рамки на буџетите и финансиските можности на организаторите	
<p>- Промовирање и јакнење на превентивната БЗР култура кај заштитните друштва и останатите субјекти кои вработуваат инвалидни лица</p>	2021-2023	ОРМ, ЗАПОВИМ, МТСП, АВРМ, здравствени установи, стручни лица	Спроведени обуки, семинари и промотивни активности	Во рамки на буџетите и финансиските можности организаторите	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2**ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ**

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
- Организирање на промотивни и настани за подигнување на свеста кај различните субјекти и за поттикнување и развој на превентивна БЗР култура (кампањи, одбележувања на значајни настани и датуми – пр. Светски ден за БЗР, Европска недела за БЗР, изготвување и дисеминација на промотивни материјали, користење на on-line медиуми и алатки за јакнење на свеста за БЗР и пренесување на пораки итн.)	2021-2023	МТСП, Совет за БЗР, сите останати институции и релевантни партнери и засегнати страни, социјални партнери, здруженија	- Реализирани кампањи, организирани настани, промотивни материјали	МТСП: 2021: 20,000 2022: 124,000 2023: 124,000 ФЕС: за промотивни кампањи / настани 2022: 186,000 2023: 186,000 - дополнително - во рамки на буџетите и финанс. можности на релевантните субјекти - планирана е и поддршка преку ЕУ ИПА проект за “Унапредување на БЗР“	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
Истражување и развој					
- Студија за синдромот на согорување и неговите предиктори кај здравствените работници за време и пост COVID-19 пандемија	2021-2022	ИМТ, Мрежа на ЈИЕ за здравје на работниците	- Спроведено истражување - Изработени и усвоени препораки и мерки за превенција - Дисеминирани резултати	Буџетска поддршка од СЗО 2021: 150,000 2022: 100,000	
- Студија за ергономски истражувања за превентивни мерки при работа од дома во услови на пост COVID-19 пандемија	2021-2022	МФ, други факултети и научни институции во областа, ИМТ	- Спроведено истражување - Изработена студија - Изработени и усвоени препораки и мерки за превенција	60,000 ден. (сопствени средства и придонес од организаторите)	
- Организирање на форум за поддршка на научно истражувачка дејност во областа на БЗР со вклучување на областа во националната истражувачка агенда како еден од приоритетите	2021	МОН, МТСП, МЗ, универзитети, факултети и други релевантни научни институции во областа	- Организиран форум		
- Студија-истражување за ефектите на дигитализацијата во работните процеси и БЗР	2021-2022	МФ, ИМТ, универзитети, факултети и други релевантни научни институции во областа	- Реализирана студија	МФ	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
- Истражување на ризици од изложеност на хемиски штетности во неиндустриски дејности (земјоделие, градежништво, сервисни услуги..)	2022	УГД, универзитети, факултети и други релевантни научни институции во областа	- Спроведено истражување - Изработени и усвоени препораки и мерки за превенција	во рамки на сопствени средства	
Информатички системи во БЗР					
- Подготовка за изработка на софтверско решение за интегриран систем за пријавување на повреда при работа, согласно ЕСАВ методологијата	2022-2023	МТСП, ДИТ, МЗ, останати релевантни институции во областа	- Развиено софтверско решение за интегриран систем на пријава на повреда при работа	Планирана е поддршка во рамки на ЕУ ИПА проект за “Унапредување на БЗР“	
- Целосна анализа и ревизија на тековната состојба; унапредување на методологијата; дизајн и имплементација на единствен, унифициран, web-ориентиран ИТ систем за евидентирање, собирање на податоци и известување во областа на БЗР (повреди при работа, професионални заболувања и др.)	2022-2023	МТСП, ДИТ, МЗ, останати релевантни партнери во областа на БЗР	- изготвена анализа и детален работен план на активности за редизајн, унапредување и воспоставување на единствен и функционален ИТ систем за евидентирање и известување - дизајн и воспоставување на информатички систем за статистички податоци во областа на БЗР	Планирана е поддршка во рамки на ЕУ ИПА проект за “Унапредување на БЗР“	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p>Нови начини и форми на работа (работа од дома, нови технологии: нанотехнологија, биотехнологи, електромагнетни зрачења; автоматизација, дигитализација... нестандартни форми на работа, сезонска работа, работа на мигранти, работа во неформален сектор, „сива економија“)</p> <p>- Подготовка и усвојување на предлог за унапредување на правната рамка за регулирање на работата од дома и работата од далечина</p> <p>- Студија/истражување за ергономски превентивни мерки при работа од дома (работа од далечина) во услови на COVID-19 пандемија</p>	<p>2022</p> <p>2021-2022</p>	<p>МТСП, останати релевантни институции и организации</p> <p>МФ</p>	<p>- Изработен и усвоен акт за унапредување на рамката за БЗР за работа од дома</p> <p>- Спроведено истражување</p> <p>- Подготвени препораки и мерки за превенција</p>	<p>Нема финансиски импликации</p> <p>МФ</p>	 <p>8 ПРИСТОЈНА РАБОТА И ЕКОНОМСКИ РАСТ</p> <p>3 ДОБРО ЗАРАВЈЕ И БЛАГОСОСТОЈБА</p> <p>16 МИР, ПРАВА И СЛАНИ ИСТИТЦИИ</p> <p>1 БЕЗ СИРОМАШТИЈА</p>

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3**ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ**

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<ul style="list-style-type: none"> - Организирање и спроведување на промотивни и едукативни активности, активности за подигнување на свест, поврзани со безбедноста и здравјето при работа и одредени нови и/или нетипични форми на работа	2021-2023	МТСП, сите релевантни институции и останати засегнати страни во делот на БЗР	- реализирани активности и опфат	- во рамки на буџетските средства на различните субјекти и партнери	
<ul style="list-style-type: none"> - Изготвување на анализа на состојбата во однос на безбедноста и здравјето при работа, несреќи при работа, професионални заболувања итн. во секторот на земјоделие и шумарство (кај земјоделските работници, сезонските работници, неформално вработените во земјоделието) - Спроведување на промотивни и активности за подигнување на свест (кампања, јавни дебати, промотивни материјали, семинари) за работните услови, БЗР, ранливоста на работниците во земјоделието, главни опасности и штетности, превенција на несреќи и професионални болести, неформалноста во секторот итн.	2022	МТСП, останати релевантни институции и засегнати страни во областа	- подготвена анализа; подготвени препораки и предлози за подобрување на законска рамка; реализирани едукативни и промотивни активности	Поддршка во рамки на ЕУ (ИПА) проект 2022: 4,340,000	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p>Демографски промени и работа (стареење на работната сила, учество на жени и млади работници во структурата на работната сила, лица со попреченост)</p> <p>- Спроведување на клиничко-епидемиолошко истражување посветено на проблемот на вулнерабилните групи работници (млади, стари и жени), како и високоризичните сектори и дејности (земјоделци, градежни работници, здравствени работници). Дисеминација на добиените резултати со клучните партнери од областа</p>	2021-2023	ИМТ, СМТ, здруженија за безбедност при работа, МЗМТ	- Спроведено истражување -Дисеминирани резултати	Во рамки на буџетот на ИМТ	
<p>- Истражување за ризиците и прилагодувањето на работната и животна средина за лица со попреченост</p>	2022-2023	МТСП, МЗ, ЗАПОВИМ, невладини орган. за лица со инвалидност	- Спроведено истражување -Дисеминирани резултати	МТСП 2022: 31,000 2023: 31,000	
	2022				

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
- Анализа и промотивни активности за ранливоста на земјоделските работници, изложеноста на опасности и ризици, несреќи и повреди при работа, важноста на БЗР во секторот земјоделие		МТСП, останати релевантни институции и засегнати страни во областа	- подготвена анализа; реализирани активности за подигнување на свеста	Поддршка преку ЕУ (ИПА) проект („Услови за работа“)	
<p>Одговор на новонастанати ризици</p> <p><u>Биолошки агенци</u></p> <p>- Спроведување на клиничко-епидемиолошко истражување посветено на проблемот на изложеност и управување со биолошки агенци на работното место</p> <p>- Дисеминација на добиените резултати со клучните партнери од областа</p>	2022-2023	ИМТ, МЗМТ, стручни здруженија за БР, релевантни организации	- Спроведено истражување -Дисеминирани резултати	со донаторска поддршка	
- Јакнење и унапредување на способноста за одговор на здравствените работници на COVID-19 или други новонастанати биолошки ризици. (Организирање и спроведување на промотивни и едукативни активности, тренинг на тренери на регионално ниво на ЈИЕ, национални работилници, обуки)	2022-2023	ИМТ, СМТ, МЗМТ	организирани едукативни настани, обуки, работилница на ниво на ЈИЕ и на национално ниво	Финансиска поддршка од Мрежата на ЈИЕ за заштита на здравјето на работниците 2022: 30,000	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
<p><u>Азбест</u></p> <p>- Усвојување на Националната програма за елиминација на болести предизвикани од азбест</p> <p>- Подготовка и организација на кампања за зголемување на информираноста и свесноста за ризикот од штетните ефекти на азбестот во животната и работната средина за различни целни групи</p>	<p>2021-2023</p> <p>2022-2023</p>	<p>МЗ, МТСП, ИМТ, професионални здруженија, невладини организации, единици на локалната самоуправа</p>	<p>- Усвоена Национална програма за елиминација на болести предизвикани од азбест</p> <p>- Реализирана кампања (локално ниво, ниво на претпријатие, национално ниво)</p>	<p>- нема фискални импликации</p> <p>- со донаторска поддршка</p>	
<p><u>Психосоцијални фактори</u></p> <p>- Спроведување на истражување за иследување на стресот поврзан со работата кај различни групи работници</p> <p>- Изработка и усвојување на препораки и мерки за превенција на стресот поврзан со работата кај различни групи работници. Дисеминација на добиените резултати со клучните партнери од областа</p>	<p>2021-2023</p>	<p>ИМТ, МЗМТ, професионални здруженија, невладини организации</p>	<p>- Спроведено истражување</p> <p>- Изработени и усвоени препораки и мерки за превенција</p> <p>- Дисеминирани резултати</p>	<p>во рамки на буџетот на ИМТ и од корисниците на услугите</p>	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
- Спроведување на обуки за организација или менаџирање на тема психосоцијални ризици, стрес поврзан со работата, синдром на согорување, насилство на работа, мобинг – како значајни предизвици		ОРМ, синдикати, професионални здруженија, невладини организации, здравствени институции, установи	- реализирани обуки, семинари и опфат на слушатели	- во рамки на буџетските средства на организаторите и партнерите	
<u>Мускулоскелетни нарушувања</u>					
- Спроведување на епидемиолошко истражување за утврдување на зачестеноста на МСБ во врска со работата. Дисеминација на добиените резултати со клучните партнери од областа	2021-2023	ИМТ, МЗМТ, професионални здруженија, останати релевантни организации	- Развиен тренинг модул, спроведено истражување - Изработени препораки и мерки за превенција - Дисеминирани резултати	сопствени и средства од донатори	
- Учество во активности и пренесување на пораките од Кампањата за здрави работни места на EU-OSHA, посветена на мускулоскелетните нарушувања	2021-2022	МТСП, Совет за БЗР, институции, професионални здруженија за безбедност при работа и медицина на труд, социјални партнери	Дистрибуирани промотивни материјали поврзани со кампањата, организирани настани, итн.	МТСП: 2021: 15,000 2022: 15,000 - поддршка од EU-OSHA, - средства во рамки на буџетите на останатите	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3

ЈАКНЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СПОСОБНОСТА ЗА ОДГОВОР НА СИСТЕМИТЕ НА БЗР НА ПОСТОЕЧКИ И НОВОНАСТАНАТИ РИЗИЦИ

Активност	Временска рамка	Одговорни и вклучени институции / организации	Индикатори за следење	Финансиски средства	Поврзаност со ЦОР
				институции, партнери	
<p><u>Опасни, хемиски супстанции</u></p> <p>- Спроведување на епидемиолошко истражување преку Прашалник за знаења, ставови и практики за управување со опасни хемиски супстанции и професионални малигни болести</p> <p>- Изработка и усвојување на препораки и мерки за превенција на професионалните малигни неоплазми кај различни групи работници. Дисеминација на добиените резултати со клучните партнери од областа</p>	2021-2023	ИМТ, МЗ, професионални здруженија	<p>- Спроведено истражување</p> <p>- Изработени препораки и мерки за превенција</p> <p>- Дисеминирани резултати</p>	сопствени и средства од донатори	